

ТИТО НАЈВЕЋИ БОРАЦ ЗА МИР У СВЕТУ

Тито и младост две су различите речи истог значења и смисла. Оне су синоним слободе, једнакости и братства исписаним на многим револуционарним заставама, а истински оживотворених тек нашом револуцијом.

Реч са четири слова—Тито значи и нешто више од тога. Она је у исто време синоним речи социјализам.

Тито је био човек који је умео да повеже наша хтења и снови, слободарски дух и пркос, национални понос и револуционарност, да чврсто слије Партију и народ у непробојну металну баријеру. У тешким данима националног рашула четрдесет прве он је положио трасу слободе и самосталности. И више од тога—социјализма. Злокобне четрдесет осме очувао је јединство народа, веру у социјализам и високо издигао заставу пролетерског интернационализма и националне самосталности.

И данс када на Дан младости снажна мишица младости буде уручивала творцу и неимару нове Југославије поздраве народа од осамнаест милиона, можемо једино да зажелимо да нас годинама и годинама води тим путем.

Јер Тито није само наша прошлост и садашњост. Он је наша будућност. У њему видимо прве полетерске фабричне димњаке. Пр-

ву петолетку и амбаре пуне житом. Он нам је донео нове путеве и железничке пруге, хидроцентрале, тракторе и комбајне. Његова рука зажегла је електричну светиљку у хиљадама забачених села, довела стотине хиљада деце у школске клупе и амфитеатре. Учинила да Лењинове речи електрика и писменост једнако су социјализам, буду стварност.

Шест пламених буктиња слио је у једну и њен слободарски пламен попут плиме разлио се морима и океанима превршио Триглав, Кајмакчалан...

Тито, револуционар и борац, стваралац нове Југославије и следбеник великог Лењина више није само наш. Његово име више није синоним само наше младости и слободе, наших снова и хтења. Он и његова борба, непоколебљива одлучност и доследност постали су путоказ свим онима који сламају окове ропства и потчињености и ступају на пут слободе и независности.

Тито је и више од тога. Он је данас стегоноша свих оних који се боре за мир и сарадњу без обзира на политичку и блоковску припадност. Грађанином света, назвао је својевремено Неру друга Тита. И можда је мало ко са толико тачности оцртао место и улогу човека, који се пре две деценије та-

ко пркосно и одлучно супроставио непријатељу, истинском жељом сваке слободне земље.

Можда, данас, када се над човечанством поново надносе облаци страха и неспокојства те речи Неруа треба допунити са још две—амбасадор мира. Његове речи—апели за разумевање и споразумевање у интересу човечанства наишле су на широк одјек у свету—на свих пет континената. Као да су исцупане из срца Кубанца, који је тек недавно извојевао слободу, Јапанаца који су на Хиросими осетили само делић разарања, Индуса који су се шестолетиња мукотрпно борили са колонијализмом, Египћана, Француза, Енглеца, Норвежана...

Мир, — поручио је Тито — није ствар две или четири државе или само одређеног круга и броја држава. Мир је ствар читавог човечанства и ми морамо уложити наше заједничке напоре да га очувамо и ојачамо. Прошло је време када су се ствари у свету могле решавати са позиција силе.

Ништа величанственије, хуманије и човечанскије није могло да буде речено уочи Дана младости. Јер, речи Тита нису биле само луч у таму, него и порука да су заједничким снагама решења могућа, онако како су их наши народи нашли под вођством Тита.

На пленуму ЦК СК Србије расправљано је о једној веома занимљивој и актуелној теми — о идеолошко-политичком васпитању омладине. По свом значају који има у условима нашег друштвеног развоја који ствара све солиднију подлогу младој генерацији да преузме велике задатке у настављању једног позитивног процеса, ова тема заслужује да се на њу направи посебан осврт.

Узели би овом приликом само један од момената из богате ризнице питања, која данашње наше друштво поставља када је реч о омладини, која је у основи подмлада и даље подмладајуће друштво својим конструктивним делатњем и младалачким полетом.

Нису само аутопутеви и друга велика градилишта на којима је омладина својим младалачким полетом, ентузијазмом и искреном и приврженошћу социјалистичком друштву, једини допринос који је она дала и даје. Данас је омладина ушла у све поре живота делујући у огромној већини као свесна снага поколења које поставља

револуционарну традицију својих славних предака.

Један важан домен њене активности у томе јесте свакако све бројније учешће омладине у органима друштвеног самоуправљања, где је она својом искреношћу, чистотом и љубави према овом друштву унела прилично све све и жара, остављајући неизгасивим утисак да је мане

МЛАДИ СВЕ ВИШЕ ПРОДИРУ

социјалистичко друштво дебило снажан ослонац и здраву подлогу за његов даљи развој.

Осећање да је данашња омладина кадра да на себе преузме један велики задатак друштвеног чиниоца, често са зрелошћу и далековидношћу, која импресионира, допринело је оправданој тежњи да се младима са смелошћу која је карактеристи-

чна за једно револуционарно друштво, повере многи задаци у друштвено-политичком животу.

И продор младих у разне области друштвеног живота, а посебно у друштвеном управљању оправдао је сва очекивања. Показало се да се њихово активно учешће у друштвеном управљању стално одражава на њихово

васпитање у духу социјализма, да оно претставља у том смислу посебну изванредну школу. Ако би гледали само цифре онда би и оне импонунале. На пример само у Србији у органима управљања данас ради око 30.000 омладинца и омладинки. Посебно у радничке савете изабрано их је на последњим изборима 10.500. Ове бројке говоре о нечем другом а не само о

масовности. Оне говоре и о томе да је у овом случају дошло до изражаја смелошћу да се омладини повере задаци тешки задаци управљања и градитеља социјализма. Оно што је овде исто тако битно као и сва смелошћу, која потиче из уверења друштва да је правилно расуђивало, јесте то што се кроз друштвено, а нарочито радничко

самоуправљање у привреди, омлади људи стално уздижу и све више афирмишу као изванредно добри управљачи.

Ипак, у читавом овом процесу, може се још наћи на конзервативна схватања «о младим и зеленим» људима, о великом «ризик» да им се повере тешки задаци итд. И баш зато, због оваквих тенденција, потребно је да се

сви друштвени фактори упорно и даље боре за стварање што већих могућности да омладина све више долази до изражаја.

Та борба за све већу афирмацију омладине неће бити довољна, а сигурно ће бити и мало корисна, ако остане на декларативности, а не и на практичним доказима једне организоване помоћи. Једну такву помоћ свакако могу да јој пруже Савез комуниста и организације Народне омладине, првенствено, а упоредо и остале друштвене снаге. Таква једна подршка и истовремено разбијање ових конзервативних снага које још се бојажљивошћу преносе део одговорности на младе, још више ће охрабрити младог човека да и сам све учини да би оправдао велико поверење и наде које се у њега улажу. Усто, иако је друштвено управљање једна и те каква практична школа социјализма, неминовно је да се упоредо том младом човеку—управљачу обезбеђују сви остали видови његовог сталног васпитавања како би све више постајао способан да и идаље доминира као наследник једне велике револуције, коју је на својим плећима изнео, заједно са читавим народом.

ОСНОВНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗНАТНО АКТИВНИЈЕ

— Први здружни комитет — 28 нових основних организација и повереништава СК

Срески комитет Савеза комуниста у Краљеву одржао је 23 маја састанак на коме је кооптиран за новог члана комитета друг Будимир Гајић. А потом је организациони секретар друг Јован Грубач, поднео реферат о организационим проблемима и подизању квалитета чланова Савеза комуниста.

У Реферату је констатовано да је после II Пленума ЦК СКЈ на коме су донети закључци о даљем развоју и подизању квалитета рада чланова, организација и руководства Савеза комуниста, о овим проблемима било је речи и на Среској конференцији Савеза комуниста иако је од тада протекло мало времена да би се дала потпунија оцена о постигнутим резултатима, предузето је низ мера за спровођење закључака Пленума и Среске конференције по овим питањима.

Основне организације Савеза комуниста биле су знатно активније у протеклом периоду. Веома бројни самоуправни органи и друштвене организације на територији Сре за унгоме зависе од способности и снажљивости комуниста и основних организација да се више јављају као активни и самостални чиниоци у решавању низа разних питања и проблема. Често пута, речено је даље у реферату, не схвата се значај ових органа и организација. За успешнији рад организације Савеза комуниста потребно је спроводити одлуке Седмог конгреса СКЈ, поклонити пуну пажњу питању пријема у чланство Савеза комуниста, у првом реду радника и уопште младих људи и то оних који се истичу својом друштвено политичком активношћу.

Из изнетих података, види се да на дан 31 марта ове године на подручју нашег Среза социјални састав чланова Савеза комуниста изгледа овако: 36,4 отсто су радници, 19,4 отсто сељаци, 34,1 отсто службеници, ученика и студената 1,8 отсто и осталих 8,3 отсто. Интересант податак је да у првом тромесечју ове године број новопримљених чланова из редова непосредних произвођача осетно се побољшава. Од броја новопримљених у 1958 години са 31,4 отсто, повећан је у првом тромесечју ове године на 37,6 отсто. Ово повећање не односи се на све гране привредне делатности. Још увек има привредних делатности као на пример у индустрији и рударству где треба смелије и више пажње поклонити примању радника, нарочито оних који се истичу у друштвено политичкој активности.

У реферату се истиче да је у односу на исти период прошле, ове године, постоји благи пораст жена у Савезу комуниста. Пријем сељака у Савез комуниста је нешто већи од ранијих година. Према 1959 год. када је износио 33,2 отсто у 1960 години 35,9 отсто. Док је пријем службеника у малом опадању. Пораст пријема нових чланова у Савез комуниста осетно утиче на квалитет рада организација у целини. Тежња, да људи по стану чланови Савеза комуниста у у суштини је позитивна, јер је то одраз и резултат достигнућа наше земље на свом привредном и друштвено политичком развоју. Ово тенденције треба потпомаћи, али не да би се повећао број чланова, већ да би се организације оспособиле да што самосталније и политички зрелије делују.

Неке организационе мере за побољшање рада и активности организација допринесу да на подручју Среза формира 14 повереништава Савеза комуниста, углавном у бившим центрима општина. Даље се у реферату истиче да је до 15 маја на територији Среза формирано 28 нових организација а на подручју Општине Сјеница формиран је један здружни комитет, први ове врсте на подручју Среза.

Спроводићи закључке донете на Петом конгресу ССРНЈ треба усредсредити пажњу на стварању

месних организација Савеза комуниста на подручју станбене заједнице и једног дела месних одбора. У реферату се нарочито наглашава потреба поклањања пуне пажње активима Савеза комуниста и препоручује одржавање састанака комуниста који раде на одређеним задацима н. пр. они који раде у синдикату, Социјалистичком савезу, Народној омладини итд. Примењивање и стварање еластичнији облика омогућиће даље побољшање рада организација и руководства а и појединачно чланова Савеза комуниста.

У реферату се даље истиче да иако је од II Пленума ЦК СКЈ прошло шест месеци још се у једном делу организација више дискутује о пријему, него подизању квалитета рада чланова. Има случајева да су се неке организације као на пример у Стубли и Годачици одвојиле од грађана и уместо да ангажују људе својих села, саме расправљале и решавале послове.

У анализи рада фабричких и општинских комитета у реферату се истиче, да они све више постају такви политички фактори у којима не само чланови комитета, већ и многи активисти око њих претресају друштвено политичка питања. Али се често дешава да на дневни

ред седница комитета проблеми претресају више са стручног или неког другог аспекта а мање са аспекта политичког задатка. Чак има случајева да се ангажују у решавању задатака управних органа.

Озбиљан проблем у раду комитета, секретаријата основних организација и организација Савеза комуниста претставља велики број задужења појединих чланова СКЈ који преоптерећени разним пословима не могу одговорит свим обавезама. Илустрације ради наводимо да 373 члана комитета на територији Среза има 1999 задужења и функција, што просечно долази на једног члана 5,4 задужења. То претставља велику сметњу и велико оптерећење за успешан рад.

Идеолошки рад у организацијама Савеза комуниста, истиче се у реферату, треба да помогне чланству у решавању свакодневних проблема и управо из њих треба да извире програм идеолошког рада. Наглашена је потреба доношења програма идеолошког рада тамо где их нема а нарочито је потребно поклонити пуну пажњу избору и саставу активних предавача као и припреми предавања зависно од проблематике предузећа, седа или територије.

Седница Народног одбора општине у Новом Пазару

— На седници донето једанаест одлука

Прошле суботе је у просторијама Општинског синдикалног већа одржана редовна седница оба већа Народног одбора општине у Новом Пазару. На седници је донето 11 нових одлука. На равноправним седницама усвојен је предлог

Одлуком су именоване главне улице и време када се њима може дозволити кретање возила у једном или оба правца. Одлуком са ове седнице је дато овлашћење Ветеринарској станици да може вршити цепљење говеда против про-

ОДБОРНИЦИ НА СЕДНИЦИ

одлуке о уједначању прописа укинутих општина са прописима новонастале општине а затим предлог новчане помоћи материјално не обезбеђеним лицима и породицама; предлог одлуке о оснивању службе чувара поља и одређивању висине хватачине за ухваћену стоку у пољопривредној штети. Овог пута је усвојен и предлог одлуке о решењу дотрајалих грађевинских објеката и оградних зидова ради улепшавања града. Одлуком се налаже рушење шупа, штала, гаража и настрешица као и свих оградних зидова чије се постојање коси са улепшавањем града Новог Пазара. Предлог одлуке о чистоћи на подручју општине је у целисти прихваћен. Он регулише поливање улица водом, оградивање градилишта и чишћење простора до којих допире прашина насатала од рушења и грађевинског материјала. На овој седници је усвојен и предлог одлуке о јавном саобраћају,

стрела и шуштаваца. Донето је још низ одлука међу којима су најинтересантније оне које усвајају предлог за оснивање фонда сабирне акције за изградњу објеката за масовну и физичку културу а затим одлука о проглашавању изградње пруге Рашка — Нови Пазар, објекта од општег интереса, одлука о додели плацева за бесплатно и трајно коришћење за изградњу објеката и станова. Дате су гаранције неким привредним организацијама за тражњу кредита за набавку основних средстава.

На заједничкој седници је именован нов управни одбор фонда за инвестирање станбене изградње а потом су именовани чланови школских одбора, чланови Општинског одбора цивилне заштите и генерални директор Фабрике текстилних производа «Рашка» у Новом Пазару.

Д.

МЕЊАМО ИСКУСТВА

Напори једне нове установе

При дечијем вртићу у Светозареву већ годину дана ради психолошко — педагошко — медицинско саветовалиште. У току прошле школске године оно се бавило искључиво проблемом деце коју су наставници основних школа одређивали за т. зв. помоћна одељења, пошто услед душевне или физичке заосталости нису у могућности да прате редовну наставу. Ове године, међутим, саветовалиште је проширило своју делатност и на слабије васпитно запустене деце, као и на оне ученике са великим бројем слабих оцена. Није мали број примера побољшања успеха захваљујући баш напорима ове нове установе.

Раније се местимично испољавала склоност појединих учитеља да децу са slabим успехом без много размислања пребацују у помоћна одељења, иако је његов психички и физички развитак нормалан. То су обично случајеви васпитно запустене деце са којим треба више и пажљивије радити него са осталим ученицима. Стога је саветовалиште предузело кораке у смислу захтевања од школа да убудуће сами наставници не могу упућивати децу у помоћна одељења без претходне сагласности екипе стручњака овог саветовалишта. Потребно је најпре испитати узроке слабог успеха код те деце и настојати да се они уклоне, како би се успешније приступило раду на његовом исправљању.

За наредну школску годину предвиђа се и отварање једне школе за педагошко образовање родитеља. Она ће радити редовно, са по једним састанком недељно. За предаваче биће ангажовани одговарајући стручњаци — педагози, лекари и друштвени радници. Планом су чак предвиђене и поједине теме за први период делатности. Упис родитеља у школу обавиће се већ крајем текуће школске године, тако да би се почетком септембра могло почети са радом.

Поред тога саветовалиште предвиђа за нову школску годину и организовање логопедских вежби са ученицима нижих разреда основних школа који пате од извесних говорних недостатака. Вежбе ће изводити стручњаци из Завода за глуву децу у Светозареву.

(«Нови пут» — Светозарево 21-V-1960 г.)

Уводи се статистичка служба

На својој седници прошлог уторка, 17 овог месеца, претседништво Котарског синдикалног вијећа у Винковцима закључило је, да синдикалне подружнице и вијећа организују статистичку службу о кретању производње, продуктивности рада, запослености, привремене незапослености, друштвеног и животног стандарда. Податке о томе треба да им стави на расположење привредне организације и народни одбори. Такође је претседништво дало своје примједбе нових прописа о здравственом и социјалном осигурању.

Увођењем статистичке службе у синдикалним организацијама о најбитнијим аспектима привредно-друштвеног кретања има вишеструко значење, а прије свега оно се тиче подређеног и темељнијег проучавања појединих појава у привреди, друштву и међуљудским односима. На темељу таквих података, синдикалне организације моћи ће усмјерити и своју политичко-друштвену активност унутар радних колектива и комуне уопће, те усмјеравати одређене друштвено-политичке факторе, а прије свега органе радничког управљања, на решавање извесних проблема из домена производње, расподеле дохотка, награђивања хигијенско-техничке заштите и друштвеног стандарда уопће. Раднички савјети и вијећа произвођача општинских народних одбора требало би да донесу одлуке да административни апарати привредних организација и народних одбора пружају све податке, кој су потребни за вођење овакве статистичке службе у синдикалним подружницама и синдикалним вијећима.

(«Новости» — Винковци 21-V-1960 г.)

50 милиона динара за унапређење културе

Према Друштвеном плану за 1960 годину, предвиђено је 50 милиона динара за финансирање и помоћ културним установама и организацијама на територији Општине Крагујевац.

Народном музеју додељено је за одржавање експоната и збирки 2.384.000 динара. Поред тога, предвиђено је и 300.000 динара за адаптацију конака кнеза Дене, где ће бити смештена етнографска збирка. Можда још у току ове године збирка докумената радничког покрета биће смештена у просторије бископа «Раднички дом», тако да ће у одељењима Музеја остати Галерија слика и археолошка збирка.

Од 6.950.000 динара Народна библиотека ће за набавку књига имати на располагању око 500.000 динара. Сеоске и ђачке књижнице добиће помоћ од 500.000 динара.

Градским и сеоским културно-уметничким друштвима за проширење рада секција додељено је ове године 650.000 динара.

Ових дана обновљен је Клуб љубитеља лековних уметности. Ликовни радници припремају низ предавања и изложби у крагујевачким предузећима «Застава», «Филип Кљајић», «Црвена звезда», где ће упознати радне људе са својим радовима и сликарством и вајарством уопште. За развој ликовне уметности предвиђено је 200.000 динара.

Народно позориште повећаће свој ансамбл у претстојећој сезони. Пошто се повећава и делокруг рада ове културне установе (гостовања у Срезу и ван њега), то је за овако проширену делатност Позоришта у плану предвиђено 34.103.000 динара. Републички савет за културу недавно је одлучио да за потребе Позоришта набави аутобус. Ускоро чланови ансамбла одлазе овим аутобусом на турнеју по Санџаку.

За послове Културно-просветне звјездице, за заштиту споменика културе, за шири развој културне делатности Друштвеним планом предвиђено је и 2.345.000 динара.

Успешан рад Среског центра за економику домаћинства у Новом Пазару

— ускоро се оснивају срески центри у Краљеву, Рашкој, Тушину и Сјеници

ИЗЛОЖБА »ЗАШТИТИМО ЧОВЕКА У САОБРАЋАЈУ« У КРАЉЕВУ

— пионири саобраћајци на улицама града

У току су велике припреме које Ауто мото друштво у заједници са Саобраћајним одељком Секретаријата за унутрашње послове у Краљеву, врши за Недељу саобраћаја, која ће трајати у времену од 5—12 јуна. План припрема обухвата читав низ акција преко којих саобраћајни органи желе да упознају наше људе са напорима који се чине да би се обезбедила потпуна сигурност од евентуалних удеса, којих је из дана у дан све више, а који су условљени великим порастом саобраћајних возила и непознавањем многих прописа баш из области саобраћаја.

Само у Краљеву у оквиру Недеље биће организован читав низ манифестација са искључивим циљем да се преко њих дају потпуна тумачења саобраћајне проблематике. У биоскопима и на Тргу приказује се већи број филмова који треба да послуже као пропагандно средство у објашњавању саобраћајних прописа и начина како да се смањи број несрећа. Осим тога, сам Трг ће бити украшен великим саобраћајним знацима са потребним упутствима за потпуно безбедност.

Преко среских графикана, који ће бити видљиво истакнути, грађани ће се упознати са порастом моторних возила по врстама, броју удеса које су учинили возачи аматери и професионалци, броју жртава по категоријама и слично. У оквиру ове недеље биће обележени делови улица у центру града, на којима ће по саобраћајним прописима бити једино дозвољен прелаз.

По школама ће бити одржан велики број пригодних предавања, која треба да упуте децу у поштовање саобраћајних прописа, као и опасности које се стварају незнањем и непоштовањем истих.

На дан почетка Недеље саобраћаја 5 јуна, отвориће се у сали бившег хотела »Париз« изложба »Заштитимо човека у саобраћају« преко које ће се грађани упознати са многим новинама у саобраћају и напорима саобраћајних органа да се у потпуности заштити безбедност сваког човека.

У исто време када буде отворена изложба, обавиће се спечани дефили ле свих врста моторних возила која се налазе у граду.

Као посебна новина која ће свакако изненадити, биће појава пионир-саобраћајца, који ће обављати своју дужност по свим прописима који се од саобраћајца траже. Ангажовањем пионира за ову службу, поред чисто васпитног карактера, има за циљ да стварно олакша саобраћајну службу и тиме пружи велику помоћ саобраћајним органима на путу отклањања постојећих тешкоћа и смањивању

саобраћајних несрећа. Пионири — саобраћајци дејствоваће као органи регулације саобраћаја, не само у оквиру Недеље, већ ће то у будуће бити стална служба и стална помоћ саобраћајним органима.

Узгред забележено

Чудновата рачуница

За једну задругу, као и за толике друге био је проблем како доћи до стручњака било у производњи или књиговодству. Па ипак у тој истој задрузи мало се чудно постуило, када се због прилично неповољног биланса на крају године тражио излаз у смањеном броју службеника и баш оних до којих се тешко долази. Укидањем радних места једног јединог пољопривредног техничара и јединог службеника са Средњом економском школом по некаквој и нечијој рачуници задрузи је требало да се олакша.

Истину за вољу то је био само предлог или покушај управника задруге. И ако то није учињено у значајној форми па срећом предлог није ни усвојен (јер се у општини гледало унапред), случај је ипак карактеристичан. Чак и чудноват. Оваква комбинација утолико је чудноватија, јер се то догодило у задрузи која лежи на богатом ратарском подручју и са великим земљишним фондом. Задруга има скоро највећу економију и у једном комплексу. Она има и економско двориште са нешто стогоном фонда. Задруга има довољно механизације да сваку стопу економије може обрадити скоро по последњим захтевима савремене агро технике. Једном речи има све услове за развој. А по слову пољопривредне основе, само економија би била довољна да да приноси који би били довољни да задруга буде ако не међу најбогатијим а оно сигурно у ситуацији да не тражи излаз у укидању радних места стручњака.

Чудновата рачуница чудноватог управника! Можда и не би била то да, се мало више повело рачуна о газдовању са задружном имовином и о томе шта се све може постићи са људима које је заједница школовала, да би дали свој допринос на унапређењу пољопривредне производње.

Тада би били и богатији задружни фондови Земљорадничке задруге у Витановцу.

и.

Изложба »Механике« је забележио

Изложба електро акустичких уређаја коју је прошле недеље приредило предузеће »Механика« у сали Електрокомбината изазвала је живо интересовање грађана.

Поред разних појачивача, радио грамофона и микрофона највеће интересовање привукао је пригушивач за отклањање сметњи пријема код радио апарата. Ови су пригушивачи први пут израђени у нашој земљи и уједно ће се први пут сада појавити на нашем тржишту. Према изјави директора Механике Драгана Вујасиновића цена ових пригушивача биће око 1.500 динара.

Претставницима разних трговинских предузећа из читаве земље који су присуствовали изложби Механика је продала читаву своју производњу до краја године.

На слици: Гооти посматрају изложбене производе.

У несумњиво најлепшој просторији једне станбене зграде у Новом Пазару смештен је Срески центар за економику домаћинства. Циљ његовог оснивања је у потреби за појавом центра који би се бавио проблемима унапређења домаћинства у целом срезу. Центар чини да се наши људи лепо и савремено облаче и хране, одржавају личну хигијену и пружају правилну и добру негу деци. Помаже и олакшава послове домаћице у граду и на селу. Делује васпитно и образовано и служи као јако пропагандно тело које ће отерати у неповрат све оно што би ометало васпитање домаћице у савременом свету.

спремању јела и одржавању личне хигијене похађало је 1.780 жена. Остале семинаре је посећивало још неколико стотина сеоских девојака.

Оснивање општинских центара

Ових дана Срески центар за економику домаћинства у Новом Пазару врши припреме за остварење је дне једногодишње домаћичке школе чији би кадар био поучен из области друштвене исхране, савременог домаћинства и напредног сеоског газдовања и гајења повртарских и ратарских култура. Овај кадар би био у могућности да у већим центрима отвара саветовали

штине за појачање исхране, уређење стана. Саветовања би обрадила и проблеме одевања и односа у породици.

Због свега овога се и очекује у журбаном спровођењу посла око формирања општинских центара чиме би се и делатност Среског центра у многоме појачала и поста ла свестранија.

Д. Цвијетић

Годишња конференција омладине гимназије у Краљеву

Пре неколико дана у сали Електрокомбината одржана је једна мало необична конференција: било је присутно око 400 младих и девојака. Ученици гимназије »Мирко Луковић« дошли су на радни договор о постигнућим успехима и начињеним пропустима у протеклом периоду и плановима за будуће.

Претседник омладинске организације школе, ученик Бакрачевић, поднео је исцрпан реферат о раду у разним областима ученичких активности. Говорио је о неким организационим променама, о важности идеолошко-политичког рада у формирању и схватању ученика, преко предавања из разних области радничког покрета, борбе против алкохола, болести и другог, а који се одвијао преко посебне Ђачке комисије која је у заједници са Општинским комитетом Народне омладине одобрила пригодне теме, затим о реформи школе и новинама које она доноси, као што су: увођење новог начина полагања матуре који ученицима пружа веће могућности за потпуније испољавање стеченог знања. Онда је било речи о учешћу самих ученика у доношењу завршних оцена из владања, у оправдавању изостанака и тако даље, што све има карактер друштвеног управљања.

Ради свестранијег образовања у школи је поред редовне наставе радило и 24 секција и научних група, где су били укључени скоро сви ученици. Најзад озбиљна активност на пољу културно-забавног живота добила је највеће признање учешћем девет секција на Смотри младости и освајањем неколико првих награда.

Извештач је на крају подвукао значајну спортску активност која се развија преко друштва за физичку културу »Будућност«. Спортисти су организовали и учествовали на средњешколским спортским играма и постигли значајне успехе.

Д. Марковић

За годину или свог постојања Центар је имао запажених резултата. Они се огледају у успешном обављеним акцијама хигијенизације куће, популаризацији уређења стана, спремању разноврсних и квалитетних јела, одевању и личној хигијени грађана, помоћи младој и запосленој мајци и низу научних мера које пропагирају напредно домаћинство. У том смислу држани су многобројни састанци и семинари. Њих је посетило неколико хиљада жена са села и града. У свему овоме било је сарадње са огледним домаћичким центрима Новог Сада, Љубљане, Сремске Митровице и осталих места која имају овакве установе. Ипак, рад у текућој години се организовање ствара. Он садржи више плана и умешности. Од нове године одржано је пет семинара за домаћице из града и околних села и семинар за раднице из фабрике текстилних производа »Рашка«. Само семинаре о уређењу стана,

шта која би давала стручне савете сеоским и станбеним заједницама, децијим установама, услужним сервисима и установама за васпитање и образовање одраслих.

Уједно се врши припрема и за ширву делатност Среског центра. Ускоро ће се отворити општински центар у Краљеву, Рашки, Тушину и Сјеници. Они ће пре свега водити рачуна о обезбеђењу кадра за наставу савременог домаћинства у свим вишим разредама основних школа а затим ће спроводити све мере у области домаћинства које је св успехом обављао Срески центар. Кадар општинских центара би често обилазио све школе и давао конкретне задатке уз већ створени школски план и програм рада.

Приоритет рада општински центри морају дати саветодавној служби, нарочито када су у питању младе домаћице и мајке на селу. Преко кратких саветовања и семинара потребно је изложити основне проблеме сеоског живља и на

Наш недељни разговор

у 1960 години дошло је до реорганизације трговинске мреже у Новом Пазару. Све мање самосталне трговинске радње припојене су предузећу »Слобода«. Ново трговинско предузеће добило је врло озбиљне задатке јер је преузело на себе све послове око снабдевања индустријском робом и горивом за цело подручје Општине. Нови радни колектив добио је задатак да оствари годишњи промет од једне милијарде динара.

Тим поводом смо се обратили Владети Ђокановићу, директору »Слободе« и са њим се задржали у краћем разговору. Интересовали смо се о будућим плановима предузећа, о оном што треба да унесе неке промене у досадашњем начину снабдевања индустријском робом и горивом.

— Мала трговинска предузећа и самосталне трговинске радње које чиле су повећање материјалне базе трговине у целини, ометале су правилан начин радничког самоуправљања и система награђивања по учинку. Овакве радње су слабо стимулирале радне људе у трговини, рекао нам је Владета Ђокановић када је хтео објаснити зашто је пала одлука о реорганизацији трговинске мреже.

— Реорганизацијом се предвиђају многе промене у трговини. Пре свега је допуна квалификованог кадра — школовање и стипендирање, обезбеђење нормалног транспорта, стварање модерних приручних и централних магацина и уређење продавница. Адаптација старих и отварање нових у новим местима.

— Новине у петомесечном пословању су уочљиве. Оне се лако запажају. На последњем састанку подружнице предузећа констатовано је да је појачана снабдевачка служба, да је комерцијална служба ојачана, да управа предузећа има успешан почетак и да 110 радника и службеника колико има ново предузеће успешно обављају задатке и правилно реализују дате планове. Грађани примећују лепше и богатије излоге Муштерије су све више задовољније са услугом стандардним југословенским паковањем, солидним ценама и приступачношћу разгледања робе без обзира на куповину.

У даљем разговору Ђокановић нам је рекао да ће трговинско предузеће »Слобода« преузети на себе и обавезу снабдевања села. Већ се воде разговори са задругама Лукара, Дежеве и Рајчиновића о

преузимању свих продавница на селу. У неким местима је ово већ и регулисано. Продавнице под називом великог трговинског предузећа »Слобода« успевају да задовоље све потребе сеоског потрошача.

— Додајући свему овоме, рекао је на крају нашег разговора друг Ђокановић, да се ради детаљна анализа потојећег стања и у прехранбеним предузећима и о могућностима спајања свих снабдевачких центара из свих грана трговине и стварања јаког увида над целокупним снабдевањем лако се може закључити да се дешавају многе промене у досадашњем слабом раду у трговини а уједно се назиру и нови путеви који ће довести до нормализације. Органи радничког самоуправљања у свему овом имају главну реч отуда је успех са још више гаранције. Зато ће и општина Нови Пазар имати позитивно кретање у трговини и јак ослонац у реализацији својих замисли и планова.

Због тога је реорганизација дошла у право време, рекао је завршавајући разговор са нашим сарадником новоименовани директор предузећа »Слобода«.

Д. Ц.

У КРАЉЕВУ ЈЕ СВЕЧАНО ЗАВРШЕНА СМОТРА МЛАДОСТИ

□ Најбољи хор основне школе „IV Краљевачки батаљон“

□ Најуспелија драмска извођења основне школе „Светозар Марковић“ и гимназије „Мирко Луковић“

Поводом свечаног завршетка Општинске смотре младости у Краљеву је прошлогонедељка увече у просторијама Радничког универзитета извршено свечано предавање награда у поклоњима, диплома и признања најуспелијим уметничким остварењима омладинским и пионирским секцијама и групама. У току петнаестодневне трајања Смотре наступиле су секције и групе основних школа: „Димитрије Туцовић“, „Јова Курсула“, „IV Краљевачки батаљон“ и „Светозар Марковић“, као и основне школе из Рибнице, Пекчанице, Роћевића, Самаила и Врбе. Поред основних школа из општинској смотри наступиле су: Пољопривредна, Економска, Ваздухопловна, Металопраеравачка школа, као и Школа ученика у привреди и гимназија „Мирко Луковић“.

На Општинској смотри младости наступило је 74 разних омладинских и пионирских уметничких секција. Међу њима било је само 15 драмских, 7 играчких, 6 хорских, 4 оркестарске и 3 ритмичке

секције, док је остали број припао рецитаторским секцијама, као и секцијама инструменталиста и вокалиста.

У овојгодишњој Општинској смотри младости учествовало је 918 извођача, док је све приредбе посетило око 3.500 гледалаца.

На свечаном завршетку Општинске смотре младости, у присуству културних и јавних радника нашег града, представника школа, омладинских и пионирских организација, говорио је Прибислав Лазаревић, потпредседник Културно-просветне заједнице Општине Краљево. Том приликом, он је истакао васпитну улогу неговања уметничког аматеризма међу омладином и пионирима, као и залагање, како извођача, тако и наставника — руководиоца секција и група. На крају поздравног говора, Лазаревић је истакао, да су видни уметнички успеси овогодишње Општинске смотре младости резултат систематског рада и припрема у току целе године.

У другом делу свечаног завршетка Општинске смотре младости додељене су дипломе, признања и награде у поклоњима најбољим секцијама, групама и појединцима, за тим наставницима — руководиоцима секција и осталим учесницима који су помогли на припремању ове наше највеће омладинске и пионирске манифестације.

Свечану предају награда, диплома и признања извршила је Вера Перовић, управитељ основне школе „Светозар Марковић“.

Према одлукама жири-комисије овогодишње Општинске смотре младости прво место за хорску музику припало је основној школи „IV Краљевачки батаљон“, док је друго место заузела основна школа „Димитрије Туцовић“. Признање за успешан наступ хора добила је основна школа „Светозар Марковић“.

На Општинској смотри младости наступило је четири оркестарске

секције, док је остали број припао рецитаторским секцијама, као и секцијама инструменталиста и вокалиста.

У овојгодишњој Општинској смотри младости учествовало је 918 извођача, док је све приредбе посетило око 3.500 гледалаца.

На свечаном завршетку Општинске смотре младости, у присуству културних и јавних радника нашег града, представника школа, омладинских и пионирских организација, говорио је Прибислав Лазаревић, потпредседник Културно-просветне заједнице Општине Краљево. Том приликом, он је истакао васпитну улогу неговања уметничког аматеризма међу омладином и пионирима, као и залагање, како извођача, тако и наставника — руководиоца секција и група. На крају поздравног говора, Лазаревић је истакао, да су видни уметнички успеси овогодишње Општинске смотре младости резултат систематског рада и припрема у току целе године.

У другом делу свечаног завршетка Општинске смотре младости додељене су дипломе, признања и награде у поклоњима најбољим секцијама, групама и појединцима, за тим наставницима — руководиоцима секција и осталим учесницима који су помогли на припремању ове наше највеће омладинске и пионирске манифестације.

Свечану предају награда, диплома и признања извршила је Вера Перовић, управитељ основне школе „Светозар Марковић“.

Према одлукама жири-комисије овогодишње Општинске смотре младости прво место за хорску музику припало је основној школи „IV Краљевачки батаљон“, док је друго место заузела основна школа „Димитрије Туцовић“. Признање за успешан наступ хора добила је основна школа „Светозар Марковић“.

На Општинској смотри младости наступило је четири оркестарске

секције, док је остали број припао рецитаторским секцијама, као и секцијама инструменталиста и вокалиста.

У овојгодишњој Општинској смотри младости учествовало је 918 извођача, док је све приредбе посетило око 3.500 гледалаца.

На свечаном завршетку Општинске смотре младости, у присуству културних и јавних радника нашег града, представника школа, омладинских и пионирских организација, говорио је Прибислав Лазаревић, потпредседник Културно-просветне заједнице Општине Краљево. Том приликом, он је истакао васпитну улогу неговања уметничког аматеризма међу омладином и пионирима, као и залагање, како извођача, тако и наставника — руководиоца секција и група. На крају поздравног говора, Лазаревић је истакао, да су видни уметнички успеси овогодишње Општинске смотре младости резултат систематског рада и припрема у току целе године.

У другом делу свечаног завршетка Општинске смотре младости додељене су дипломе, признања и награде у поклоњима најбољим секцијама, групама и појединцима, за тим наставницима — руководиоцима секција и осталим учесницима који су помогли на припремању ове наше највеће омладинске и пионирске манифестације.

Свечану предају награда, диплома и признања извршила је Вера Перовић, управитељ основне школе „Светозар Марковић“.

Према одлукама жири-комисије овогодишње Општинске смотре младости прво место за хорску музику припало је основној школи „IV Краљевачки батаљон“, док је друго место заузела основна школа „Димитрије Туцовић“. Признање за успешан наступ хора добила је основна школа „Светозар Марковић“.

На Општинској смотри младости наступило је четири оркестарске

секције, док је остали број припао рецитаторским секцијама, као и секцијама инструменталиста и вокалиста.

У овојгодишњој Општинској смотри младости учествовало је 918 извођача, док је све приредбе посетило око 3.500 гледалаца.

На свечаном завршетку Општинске смотре младости, у присуству културних и јавних радника нашег града, представника школа, омладинских и пионирских организација, говорио је Прибислав Лазаревић, потпредседник Културно-просветне заједнице Општине Краљево. Том приликом, он је истакао васпитну улогу неговања уметничког аматеризма међу омладином и пионирима, као и залагање, како извођача, тако и наставника — руководиоца секција и група. На крају поздравног говора, Лазаревић је истакао, да су видни уметнички успеси овогодишње Општинске смотре младости резултат систематског рада и припрема у току целе године.

У другом делу свечаног завршетка Општинске смотре младости додељене су дипломе, признања и награде у поклоњима најбољим секцијама, групама и појединцима, за тим наставницима — руководиоцима секција и осталим учесницима који су помогли на припремању ове наше највеће омладинске и пионирске манифестације.

тив са Гоча, док друга награда никоме није припала. Прва награда за сликарске радове ученика основних школа припала је Гордани Костић, ученици школе „Светозар Марковић“ за слику „Мотив из Адрана, другу награду добила је Невенка Јанковић, ученица школе „Димитрије Туцовић“ за слику „Улица“, док је трећа награда додељена Олги Ђоковић, ученици основне школе „Вук Караџић“ из Рибнице.

Пошто је на изложби уметничких радова поводом Смотре младости било заступљено мало радова из области вајарства додељена је награда само Зорану Миленковићу, ученику основне школе „IV Краљевачки батаљон“.

Прва награда за радове из области примењене уметности средњих и стручних школа припала је секцији гимназије „Мирко Луковић“.

Од основних школа прва награда је додељена секцији за примењену уметност школи „IV Краљевачки батаљон“, друга награда школи „Светозар Марковић“, а трећа школи „IV Краљевачки батаљон“.

Жири — комисија за фолклор и ритмику доделила је прву награду играчкој секцији гимназије „Мирко Луковић“. Дипломе су до биле секције: Економске и Ваздухопловне школе, Школе ученика у привреди, као и ритмичка секција гимназије „Мирко Луковић“.

Од основних школа добиле су награде за најбоље играчке наступе фолклорна секција основне школе у Врби и ритмичка секција школе „Светозар Марковић“.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

Жири — комисија доделила је награде за прва и друга места за најуспелије рецитације и солисте вокалне и инструменталне музике.

На крају свечаног завршетка Смотре младости Културно-просветна заједница Општине Краљево и Одбор за организацију ове смотре доделили су писмена признања Комитету Народне омладине, Штампарском предузећу „Слово“, као и бројним учесницима у организацији и спровођењу ове уметничке манифестације омладине и пионира наше Општине.

ХОР И ОРКЕСТАР ШКОЛЕ „IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН“

Боље него прошле године

Општинска смотра младости завршена је ових дана у Краљеву, као највећа манифестација уметничког аматеризма омладине и пионира. Како по броју учесника, тако и у постигнутим резултатима, ова Смотра је показала предност организованог и систематског рада у областима уметничког аматеризма по нашим стручним, средњим и основним школама. Смотра је и овога пута потврдила велике способности и уметнички смисао многих просветних радника за рад по разним секцијама и групама и открила њих велике наклоности које постоје међу нашом омладином и пионирима.

Масовно прихватање и неговање уметничког аматеризма међу нашим школама приказано је у наступима преко 70 секција са око 1.000 извођача.

Несумњиво, највећи уметнички домет овогодишње Општинске смотре младости постигао је драмски аматеризам. Избор деценија драма и бајки био је више него добар, ма да је било и неколико случајева депласираних и литерарно слабих дела, који су у многоме оспорили васпитну улогу неговања ове уметничке гране. И овога пута, такав избор нам намеће потребу већег укуса и мере у третману васпитне улоге сценске уметности. У наступима драмских секција и група имали смо маду манифестацију откривања и приказивања младих талената, који су оставили незаборавне импресије у својим уметничким остварењима. За открива-

ње и неговање наклоности за драмски рад несумњиво припада велика заслуга руководиоцима секција.

Музички наступи хорова и оркестара нису много заостали за уметничким дометом драмских секција. Неговање музичке уметности добило и овога пута свој садржај у развијању склоности и талента међу омладином и пионирима. Тонска сигурност, осећај ритма и гадануће за динамику, како у вокалном, тако и у солистичком музицирању постигли су завидне уметничке квалитете, где су наставници музике одиграли велику васпитну улогу.

Остале уметничке манифестације на овогодишњој Општинској смотри младости имале су видан успех у готово свим гранама уметничких активности.

Свогодишњи успех Смотре младости лежи првенствено у систематском раду секција и група у току читаве године, великом залагању просветних радника и уметничким могућностима омладине и пионира. Као најизразитији пример таквог рада може да послужи основна школа у Пекчаници, која је са 34 ученика нижих разреда, постигла завидне резултате.

Уметнички успеси овогодишње Општинске смотре младости били су знатно бољи, него прошле године.

М.

ЗАБЕЛЕЖЕНО У ТУТИНСКОЈ ОПШТИНИ

Кад се удруже иницијатива учитеља и добра воља ђачких родитеља

Рибариће, село на крају општине и Среза, поред добрих воћњака и стада оваца, може се похвалити још и осморазредном основном школом. У овом селу стешњеном брдима поред самог Ибра, школа има и своју прошлост, која је занимљива само утолико, што је једна од врло ретких које су подигнуте на овом подручју пре рата. Занимљиво је за ову школу то, што је кроз њу од ослобођења до сада прошло педесет и пет учитеља. Нешто друго је, међутим, вредно пажње и ради чега се ученици и њихови родитељи могу похвалити школом и наставницима у првом реду.

Наставнички колектив Рибарићке школе бројно је врло скроман. Па ипак, наставници су иницијатори, што село данас има своје Културно-просветно друштво. „Хасанагиница“, „Очи без вида“, „Повратак“ и други позоришни комади, били су на репертоару „Ђурђевица“, првог Културно-просветног друштва у овом крају. За село и школу, то много значи.

Школа има и Ђачку задругу. Млади задругари прихватили су понуде да се такмиче у сакупљању лековитог биља и шумских плодова. Преко шездесет врста различитог биља и лековитог корена у вредности од 134.000 динара прикупили су ученици да би освојили је-

дно од првих места. Много више значаје ова акција, ако би и Земљорадничка задруга била покретач за бербу лековитог биља, које може донети знатне материјалне користи мештанима овог прилично сиромашног села.

Наставнички колектив труди се да ваннаставним активностима ученика побољша квалитет учења. Млади историчари, географи или ученици који уређују фотомовине, улажу много труда. О томе говоре и њихови радови.

— Наша су материјална средства скромна, чак и оскудна, али трудом ученика и наставника, надамо се да ћемо постићи знатан успех. У томе нам помажу и ђачки родитељи, који су добровољним радом помогли те смо прошле године дозидали на згради још један спрат каже управник школе Хамза Касапаз.

Фискултурно игралиште добро је опремљено. Кошаркашко и одбојкашко игралиште, конопач за пењање, вратило, греда, разбој, козљић и клацкалице за најмлађе не окупљају само ученике чланове „Партизана“, него и омладинце, вели млади учитељ Зумбер Качапор, чијом је иницијативом уређено игралиште.

После физкултурног игралишта Самаилске школе, ово је најпотпуније опремљено у целом Срезу.

Нису то скупе реквизите фабричке израде. Млади Качапор то је решено јевтиније, не оптерећујући ни за динар и онако оскудни школски фонд. Његов пример достојан је пажње исто колико и пример младог учитеља Остоје Васовића, који је у селу Бањицама, омогућио својим ученицима да науче кошарку и вежбе на вратилу.

Примери овакве врсте залагања заслужују сваку пажњу.

Ж. И.

„ЛЕТЕ ЖДРАЛОВИ“ У СИРЧИ

У оквиру акције за популаризацију филмова, ученичка задруга „Млади задругар“ из Витановца, са својом покретном апаратуром гостовала је недавно у Сирчи и приказала познати совјетски филм „Лете ждралови“. Дате су две претставе — једна за ученике а друга за одрасле.

Ова акција ученика — задругара из Витановца наишла је код Сирчана на срдчан пријем и очекује се да ће њеним путем поћи и остале које имају исте могућности.

Т. Г.

СЦЕНА ИЗ КОМАДА „КРАЉЕ ВИЋ И ПРОСЈАК“

ГРАД КОНТРАСТА

Пазар оставља пријатан утисак. За странца посета њему значи помало и доживљај.

Кажу, да ко није био у Новом Пазару последњих неколико година тешко би могао више да га препозна. Многе ствари су се овде нагло измениле. Уместо трошних и нахерених удерица никле су нове, лепе зграде модерних великих линија.

Није само град изменио и препородио лик некадашње касабе. Овде су се изменила схватања, навике људи и начин живота. И то веома много и веома брзо. Неколико стотина девојака, које су готову до јуче носиле фереце постале су индустријске раднице, почеле да зарађују и постају самосталне. Те нове навике продиру у породице и један учмали живот почиње нагло да се буди и развија веома интентивно. Оно што је до скоро сматрано за непотребни луксуз за Пазарце све више постаје сасвим оправдана људска потреба без које се не може.

Па ипак то су само почетци једног препорода који из дана у дан постаје све приметнији.

ДВА МОСТА И ДВА ВРЕМЕНА

У тако наглој смени новог и старог постоји много, веома много најразличитијих контраста.

Два моста на реци Рашки, који стоје један крај другог најпотпуније симболишу Нови Пазар и два времена, где једно незадрживо потискује друго.

Кроз неколико дана ће бити порушен читав један део улице поред реке Рашке и на тај начин створен простран и леп широк булевар. Тако ће стари дрвени мост који вековима шкрипи и клима под теретом уступити дужност своје бетонском колеги, који се неколико метара испод њега годно извија са једне обале на другу.

Таквих контраста има свуда. На сваком кораку у свакој улици.

До скоро је у Новом Пазару било безброј занатских радњи по ње пенцима и страћарицама у којима су произвођени најразличитији предмети, од којих многи претстављају праву уметност. Производи пазарских кујунџија и дуборезаца равни су по свом квалитету производима приреничких и сарајевских мајстора. Па ипак ти производи нису никад успели да стекну неки значајни углед и продру даље од локалног тржишта.

Све се мање младића одлучивало на изучавање ових заната који су полако почели да изумиру.

Пре неког времена предузеће «Електрорас», које је до сада неким својим иницијативама много учинило на улепшавању града, о-

купило је све оне занатлије и у свом погону организовало производњу разних украсних предмета. На тај начин су, не само очувани ови уметнички занати, већ је омогућен далеко шири пласман ових веома тражених производа и створени услови за развој још једне привредне гране која доноси користи.

БОГАТ ЗАБАВНИ ЖИВОТ

Мало места у нашем Срезу може да се похвали тако развијеним и богатим забавним животом каква има Нови Пазар. Поред биоскопа, који има заиста добар репертоар, Пазарци су имали прилике да се сретну са уметничким извођачима најпознатијих група и ансамбала из Београда, Новог Сада, Сарајева, Скопља, Ниша, Крагујевца, Краљева и других места.

Пространа сала Радничког универзитета није увек у стању да прими све оне који би желели да присуствују претстављама тако да се програм готово увек понавља два и више пута.

Међутим, са локалним уметничким аматеризмом нешто није у реду. Поред Аматерског позоришта, које је било веома цењено и убрајано у ред најбољих у Србији, низ других уметничких група и Нови Пазар је некада имао још секција које су веома добро радиле на развијању масовне културе и уметничког аматеризма. Од свега тога у Новом Пазару је остало врло мало.

У драмској секцији која ради у оквиру Радничког универзитета не учествује ни један члан бившег Аматерског позоришта, које је онегајало висока места на многим уметничким фестивалима. «Старци» су се пре неког времена покупили и припремили један комад који су са великим успехом извели пред препуном салом гледалаца. Многи су тада искрено зажалили зашто су ови људи по страни. Све су то искусни глумци које публика воли да гледа и који много могу да погину.

Забог свега тога можда би требало размислити о стању уметничког аматеризма у Новом Пазару.

Ваљда узгред повезе за Пазар и мало чистоће.

ЧУДНА КООПЕРАЦИЈА

Људи кажу да у овом нашем веку више нема чуда. Данас, када светлоти и космички бродови круже просторством и када се човек припрема да напусти ову нашу добру планету, више нема изненађења.

Па ипак, часна реч, нашао сам чудо.

У највећој кафани у Новом Пазару постоји музика и певачица која ваљда опијена песмом или ракијом, ни мало дискретно диже своју сукњу да би оставила што бољи утисак. Само то и није тако необично и не претставља неко нарочито чудо.

Чудо је у нечему другом. Ето та кафана има два сектора власништва.

Пиће држи друштвени, а роштиљ приватни сектор.

Роштиљ је некада био у друштвеном сектору перентбилан и управа је решила да га укине.

Чуо за то неки приватни ђеваџија и понудио се да он отвори роштиљ. И сада посао иде.

Роштиљ цврчи. Гости задовољни. Задовољан и роштиљџија.

Незгода је једино у томе што гост мора да плаћа двојци келнера. Пиће друштвеном, а храну приватном келнеру.

Само можда то и није једина незгода ове «симпатичне» кооперације.

Ако је и од угоститељства, много је.

М. МАРИЋ

...И Нови Пазар

ТУРИСТИЧКЕ МОГУЋНОСТИ

Општина Нови Пазар има изванредне могућности за развој и коришћење туризма као привредне гране. Многи кажу да читава општина претставља један велики историјски споменик, који има и несумњиво и велике вредности.

Ваљда нигде на тако малом географском простору није смештено толико историјских објеката, који изазивају све веће интересовање наших и страних посетилаца.

Дежева, Ђурђеви Стубови, Ново пазарска тврђава са осмоугаоном кулом, која је по својој архитектури јединствена за ово време, Алтум-алем џамија и манастир Сопотани претстављају ретке историјске споменике о којима се на-

жалост још увек мало зна у свету.

За једну фреску која је на изложби у Лондону оцењена за најбоље дело средњовековне културе нуђене су баснословне суме.

Поред историјских споменика Пазар има и других туристичких атракција које могу да привуку посетиоце и да их одушеве. Најзанимљивији је свакако туристички дом «Сопотани». Међутим, слабе саобраћајне везе и лоши путеви још увек не дају могућност приступа ширем броју наших и страних туриста. Изградњом ибарског аутопута створиће се услови за долазак далеко већег броја гостију и искоришћење свих ових занимљивости за развијање привредног туризма у овом крају.

М. М.

СУСРЕТ СА МИНЕРИМА

Над каменом амбисом сопоћанским

Надмет над великим каменом амбисом посматрао сам врлети поток како се стропштава низ испуцале образе пећине из које је некад извијала река Рашка. Његове пенушаве сузе пресијавале су се на сунцу и брзо нестајале. Ломиле су се о бељуге које је исклесала кроћена ријека. Те пјене донесу још по неки плен изврсној планинској пастрмци, највећем специјалитету ове осоре природе.

Ту, само неколико десетина метара од кроћеног врела које је искоришћено за стварање вештачког језера и погон велике Сопотанске електране, налази се огромни камен амбис. Попели смо се на врх брда. Гледамо га као укућани. Гледамо доле. Вешти су они и вични овом послу. Шетају се стенама као по равном терену. Носе са собом штапин и муницију. С лакоћом спуштају компресор и у најтежа «пристанцишта». За десетину минута готово је неколико буштина. Све је спремно за mine. Минери тад најављују знак опасности — Гори! и користе своје конопце. Успињу се на врх амбиса. Хтели би да се спасу експлозије која сече стену као сир.

Зачас се чују подмукли пушњени. Стена се ломе и посипа околину каменом кишом.

— Шест ипо година гледам ја ове камене сузе, прича машиниста Илић Јово. Гледамо ми, нас десетак — Хусо, Милорад, Вехбо, Милан и остали. Гледамо и рупице подмуклу планину. Хтели би да што више отмено од овог каменог амбиса. Јер, његов бели, сивкасти и црвени камен је изврстан. Од овдашњег мермера добијају се највредније грађевине.

— Са каменом из подножја «Плани» обложена је зграда Савезног Извршног већа и хотел «Метропол» у Београду, зграда Собрања Македоније, неколико вила у Гитораду и на мору.

За његовим шлемом била је заденута гранчица процветалог дрена. Цвет и шлем су увек заједно. Цвет је знак расположења и радности. Цвет је знак рударске среће. Среће, иако се овде не сме мислити на смрт.

Размишљајући о «Плани», Освојници, о квалитетном мермеру, о «Камену» који је за шест година постао велико предузеће, о неустрашивости минера рођених заједно са сопоћанским каменом амбисом

напустили смо Сопотане. Отворених погледа, учтиви и достојанствени, пуни смелости за самопријеторне послове, минери су гледали за нама. Гледали су благом ведрином и радошћу која се лако читала у изразима.

Сунце је било далеко на хоризонту. Велике сјенке падале су у правцу Истока. Понеки облачак журио је небом.

Данило ЦВИЈЕТИЋ

Стари...

КРОЗ НОВИ ПАЗАР НЕЗВАНИЧНО

КОНКУРС БЕЗ ОДЛУКЕ

Нови Пазар стварно пати од конкурса. Не од оних формалних, који се расписују када је радно место већ попуњено. Пазар пати од других — литерарних конкурса.

Често се уз велику најаву и обећања распише неки конкурс за најбољи литерарни рад. Људи га схвате озбиљно и навале да пишу. Измисле шифре, предаду рздове и...

Ту је најчешће крај. Жири се додуше по који пут и састане али је мало њих до сада добило награду.

После многих конкурса са оваквим завршетком, јавила се Градска библиотека.

Културна институција, која популарише и шири литературу, расписала конкурс. Многи помислила да је озбиљна ствар по среди. Али...

Тридесетак радова, колико је припело, нико није чак ни прегледао.

Пре неког времена дошао је на ред и Првени крст. Хтео је да искористи пера новопазарских литерата у борби против алкохолизма.

Опет конкурс и опет...

Одзив је био велики. Било је ту песама, прича, драма, романа, свега. Опште огорчење према алкохолу, који се овде, међу нама буди речено, служи и за доручак.

Опет учесници чекали, чекали и нису дочекали.

Када су видели да више ништа не помаже, отишли су у кафану и

рецитујући своје антиалкохоличарске стихове од муке се напили.

РАДИ РАДЊА БЕЗ ЖИРО РАЧУНА

Пазарци имају своју бању, која је као свака бања лепа и лековита. Волели су они тако да проштају до своје бање, да се одморе и понију нешто. И све је било лепо да бања није недавно направила велике губитке и тако дошла у неки, до сада неодређени, статус.

Она до душе још увек ради. Без жиро рачуна. Зашто баш све мора да иде преко Банке. Иде готова пара из руке у руку и свима је лепо.

Особљу најлешше.

Особље се по некад ваљда од жалости за изгубљеним милионима, напије, тако да госте нема ко да служи.

Али гости се ипак сналазе. Улазе у шанк и служе се до миле воље.

Ради радња без жиро рачуна.

УВОЗ ЧИСТОЋЕ

Нови Пазар има предузеће Чистоћу, а Чистоћа има камион.

Један али вредан.

Камион је леп, зелене боје. На вратима чак пише и фирма.

Кажу да је то највреднији камион у Новом Пазару. Просто не стаје.

По део дан извози ђубре из града а када дође ноћ...

Ех то је дуга прича...

Тутинци причају да код њих често долази ноћу за дрва.

Инфективна жутица обољења у нашем срезу

Број оболелих од заразне вирусне жутице је сваке године у осетном порасту. Само на Дечјем одељењу Опште болнице у Краљеву у 1959 години је лечено 66 деце, док је изванредан број оболелих лежао и на Инфективном одељењу, када на Дечјем није било места. Највећи број оболелих је из Краљева, и то 33, док је из Рибнице било 5, из Витановаца, из Трговишта, Рашке 3, Ковача 4, Баљеваца 5. Овај број ни издалека не показује колики је број оболелих јер је сигурно два пута већи број оболелих лечен код куће.

Заразна вирусна жутица је акутна болест, вирусног порекла, са најчешћим следећим симптомима: температура, општа неопорност, губитак апетита, оток јетре и појава жутице. Значи обољења се после неколико недеља смирују, жутица исчезава и болест се завршава излечењем. Често може за разна жутица да прође као веома блага болест, па чак и без појаве жутице али и као таква може да оштети јетру и да после краћег или дужег времена дође до хроничног обољења јетре.

Вирус заразне жутице је веома отпоран и може да се у организам унесе на два начина: или преко органа за варење (јер се вирус код оболелог налази у крви и у столицама), или кад особа добија ињекције после неког ко је оболео од заразне жутице. Од момента када се човек зарази па до појаве обољења треба да прође 16—24 дана, ако је вирус унет храном, и ако се ради о преношењу преко инфицираних ињекција треба да прође 50—180 дана до појаве обољења.

Пошто почетак жутице није нагao него има постепени ток и дијагнозу није лако поставити. Мајка ће најчешће да приметити да дете одбија храну, да је нерасположено, да му се пади и да по кад кад повраћа. Уз то ће мокраћа бити затворена боје као црно пиво. Тек после једног периода од 7—3 дана дете пожути, прво се приметити да су деца боњаче жуте а затим пожути цела кожа.

Чим се болест утврди мора се обезбедити мир, лежање у трајању од 2—3 недеље. Лежање је неопходан услов да се болест смири. Уз то треба обезбедити једну одређену дијету. Првих дана доста воћа са доста шећера, мед, џемове и компоте затим се постепено исхрана додаје и беланчевине. Масто се морају потпуно избацити из исхране првих недеља а и када се почне са увођењем масти, дају се лако сварљиве као што је зетин и бутер. Беланчевине у дијети код жутичара имају значаја јер служе за обнављање оболелих хелија јетре а поготову беланчевине

животињског порекла јер у њима има доста аминокиселина неопходних за обнову хелија јетре.

Изолатија болесника је неопходна. Треба водити рачуна о болесником посућу, да се неби други здрави служили. Особа која негује болесника од жутице мора увек добро да пере руке, нарочито када има посла са излучевинама болесниковим — јер може инфицирати и себе и друге. Дезинфекција је могућа једино са јачим раствором хипермагана. Болесник преболоо од заразне жутице мора да буде дуже времена контролисан, да се избегне хронично обољење јетре.

Осуђен убица из Раждагиње

— Крвав обрачун због воденичног јаза

Другог октобра 1959 године извршио се у селу Раждагињи, недалеко од Сјенице, крвав обрачун због воденичног јаза Гилић Махмут, земљорадник из Раждагиње поручкао се са својим суседом Зељевићем због одвода воде до тек купљене воденице. Шућро је оспоравао да се вода одводи од реке. Убрзо је дошло до оштре препирке у коју су се умешали с једне стране Ханефија и Шућро Зељевић а с друге Гилић Махмут, Хајро и Мурат. Када су чули свађу, многи рођаци и једне и друге завађене стране сишли су под међу. Убрзо је из једног честара одјекнуо пуцањ и смртно ранио Гилић Махмута. Пуцњиви су трајали још неколико тренутака. Један хитац је тешко ранио Емину Гилић. После једне опасне панике Хајро и Мурат Гилић покушали су да ухвате убицу и отму му оружје. Био је то Ханефија Зељевић који је одбацио пушку од себе и додао је брату Шућру који је наставио да пуца. Тек после сата борбе убице су се вратиле кући а радознали и уплашени свет се склопио по шу марцима. Ускоро је направила патрола Народне милиције и изгреднике лишила слободе.

Истражни судија повео је истрагу против окривљених Шућра и Ханефије Зељевића због убиства Гилић Махмута и покушаја убиства Гилић Емине.

На суђењу од 18 маја 1960 године Окружни суд у Новом Пазару осудио је Ханефију Зељевића због кривичног дела убиства на 3 година строгог затвора а његовог брата због покушаја убиства на 2 године строгог затвора.

Д.Ц.

МАЛЕ ШАЛЕ

ПОКУШАО ЈЕ И ТО

Фердинанда је тужила нека девојка због насртљивог понашања на улици.

— Ово је већ други пут како одговарате за исту кривицу! — констатовао је судија. — Саветовао би вам да пустите девојке на миру и да већ једном нађете жену.

— Покушао сам и то, господине судија, али ме је њен муж изудао тако да сам два месеца провео у болници.

ПОТПУН ОДГОВОР

— Слушај, Матија-пита Мартин — шта си дао твојој крави кад је она пре годину дана била болесна?

— Четврт литра терпентина. Сутрадан Мартин жутило дотрча код Матије.

— Срам те било, како си ме посаветовао! Дао сам крави четврт литра терпентина, а она од тога црче!

— Па и моја је од тога цркла, — мирно одговори Матија

ПЕТАК И СУБОТА

У једном старом босанском граду све вести је пре рата оглаша-

вао телал. Пошто је пазарни дан био у петак, њу опште нису зовали »пазарни дан«, него »петак«. Једном начелник изда наредбу да се пазарни дан не одржава више у петак, него у суботу. Телал је то пред масом народа рекао овако:

— Народе! Чујте и почујте! Од данас петак неће више бити у петак, него ће петак бити у суботу.

ОГЛАС

У неким новинама објављен је оглас овакве садржине:

Општина Х. изложиће продају на дан 27. о. м. један одличан камионет »Форд« са дозволом господине председника општине чија је позадина обојена у зелено, отвара се и затвара аутоматски.

КРИВО СПОЛЕНО

Брод америчке Седме пацифичке флоте је после битке послат на генерални ремонт, а посада је дошла вољно. Месец дана касније нови капетан сакупи посаду на палубу оправљеног брода, и театарално поче говор:

— Морнари! Пре него ма шта друго кажем, хоћу да вам објасним једну ствар: ово није мој брод, ово није ваш брод, — ово је наш брод!

— Сјајно, да га продамо! — зачу се из гомиле промукао глас.

Обавештење ВОЗАЧИМА МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Обавештавају се сви возачи моторних возила са територије НО Среза Краљево, да ће Секретаријат за унутрашње послове НО Среза Краљево вршити замену возачких дозвола на основу Правилника о возачима моторних возила (Сл. лист ФНРЈ бр. 32/59 год.), у времену од 10 јуна до 16 октобра 1960 године, према доле наведеном распореду.

Возачима свих категорија чија презимена почињу са почетним словом:

- А — следећих датума: 10, 11, 13 и 14 јуна т. г.
- Б — следећих датума: 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23 и 24 јуна
- В — следећих датума: 25, 27, 28, 29, 30 јуна и 1, 2, 5, 6 и 8 јула т. г.
- Г — следећих датума: 9, 11, 12, 13 и 14 јула т. г.
- Д — следећих датума: 15, 16, 18, 19 и 20 јула т. г.
- Ђ — следећих датума: 21, 22, 23 и 25 јула т. г.
- Е — следећих датума: 26 јула т. г.
- Ж — следећих датума: 28 јула т. г.
- З — следећих датума: 29 и 30 јула т. г.
- И — следећих датума: 1, 2, и 3 августа т. г.
- Ј — следећих датума: 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 и 12 августа т. г.
- К — следећих датума: 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22 и 23 августа т. г.
- Л — следећих датума: 24, 25, 26 и 27 августа т. г.
- Љ — следећих датума: 29 августа т. г.
- М — следећих датума: 30, 31 августа и 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20 и 21 септембра т. г.
- Н и Њ — следећих датума: 22, 23 и 24 септембра т. г.
- О — следећих датума: 26 септембра т. г.
- П — следећих датума: 27, 28, 29 и 30 септембра и 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 и 12 октобра т. г.
- Р — следећих датума: 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21 и 22 октобра т. г.
- С — следећих датума: 24, 25, 26, 27, 28, 29 и 31 октобра т. г.
- Т — следећих датума: 1, 2, 3, 4, 5 и 7 новембар т. г.
- Ђ — следећих датума: 8 новембра т. г.
- У — следећих датума: 9 новембра т. г.
- Ф и Х — следећих датума: 10 новембра т. г.
- Ц — следећих датума: 11 новембра т. г.
- Ч — следећих датума: 12, 14 и 15 новембра.
- Ц и Ш — следећих датума: 16 новембра т. г.

Сваки возач је дужан да за замену старе возачке дозволе поднесе и то: 1) стару возачку дозволу; 2) нову возачку дозволу (која се може купити у књижари »Папирпромет« у Краљеву); 3) две истоветне фотографије величине 3,5 x 4,5 см. (возачи који носе наочаре обавезни су сликати се са наочарима). Све фотографије возача морају бити без капе, а возачи моторних возила категорије »Д« којима је издата — оверена наведена категорија пре 1. јануара 1958 године и лекарско уверење о телесним и душевним способностима од овлашћеног лекара Дома народног здравља у Краљеву Д. Андрије Милатовића.

Неће се издавати замена аматерских возачких дозвола чији је рок важности истекао 31. XII. 1957 године а које после овог рока нису продужене.

Напред наведена замена возачких дозвола вршиће се у просторијама Секретаријата за унутрашње послове НО среза Краљево у улици Цара Душана бр. 59 у соби бр. 20 за општине: Краљево, Врњачку Бању, Ушће и Витановац, а за општине: Нови Пазар, Рашка, Сјеница и Тутин у Испостави Секретаријата за унутрашње послове у Новом Пазару у улици Шабана Жоче бр. 34 соба бр. 16.

Возач који у одређеном времену не замени своју стару возачку дозволу мораће да за добијање нове возачке дозволе полаже накнадно возачки испит.

Из Секретаријата за унутрашње послове Среза Краљево

ПОЉОПРИВРЕДНА ШКОЛА У КРАЉЕВУ

Расписује

КОНКУРС

За пријем ученика у I разред школске 1960/61 год. Ова школа ће у школској 1960/61 године примити 60 ученика.

Кандидати треба да испуњавају следеће услове: да су завршили осми разред основне школе и да су телесно и душевно здрави као и да нису старији од 18 година.

Молбе таксирати са 50 динара таксене марке са оригиналним документима (сведочанство, извод из књиге рођених и лекарско уверење) доставити овој школи до 8 јуна 1960 год.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Избори за нове чланове Радничког савета Фабрике вагона у Краљеву, извршиће се на дан 31 маја 1960 године. Гласање се врши тога дана од 5 до 19 часова.

Познају се сви чланови овог колектива који се налазе на осуству, одмору или боловању да изведеног дана дођу у фабрику и гласају своје кандидате. У колико су спречени болешћу, треба о томе обавестити на два дана раније синдикалну подружницу, како би им се обезбедило превозно средство.

Извршни одбор синдикалне подружнице

МАЈИ ОГЛАСИ

КУЋА на продају, одмах усељива. Једно одељење погодно за локал сваке врсте, у Карађорђевој улици бр. 17 (код суда) — Краљево. Питати Перих Даринку.

ХИТНО ПРОДАЈЕМ три посебна стана. Бошко Миленковић, свештеник из Краљева — Цара Душана број 6.

ПОЗИВАМ своју жену Живку да да се врати у року од три дана. У противном повешћу бракоразводну парницу. — Вркушанин Урош — Врдила.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство првог разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Миликић Боривоје, Краљево.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство првог разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Бујак Гаврило — Краљево.

ПОЗИВАМ свога сина Драгутина да се врати кући. У противном, дугове учињене на моје име не признајем. — Драгослав Николић — Ново Село.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство I и II разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Главчић Драгаш.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство првог разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Јаковљевић Славко.

ПРОДАЈЕМ две куће са плацем од три ари у Рибници, ул. Мире Чукулића бр. 2 усељива. — Мирослав Шалинић.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство првог разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Ђорђевић Ђорђе.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство првог разреда школе ученика у привреди издато у Краљеву. Миленковић Светомир.

МЕЊАМ четворособни стан у Карађорђевој улици за двособни конфорни или одговарајући у било ком делу града. Упитати пословођу кројачке задруге »1 мај« у Краљеву.

ПРОДАЈЕМ усељиву кућу, неоптерећену, башту, пијаћа вода. Марко Ђенадић, улица 16 Октобар 32 — Краљево.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство I године Школе ученика у привреди, издато у Краљеву. **Букић Милорад**

САМАЦ тражи собу, плаћање споразумно, понуде доставити администрацији листа.

ПРОДАЈЕМ кућу, двособну конфорну, усељиву. Поцерска број 8 Краљево, Драгољуб Вакшуновић

НБАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштвена и политичка питања Среза Краљево
Уређује редакциски колегијум.
Директор и главни и одговорни уредник
ВЛАДИМИР МАРАВИЋ
Уредништво и администрација Краљево.
Омладинско 11/1.
Годишња претплата 520 динара,
Полугодишња 260 и тромесечна 130 динара.
Жиро рачун код Кооперативне банке 107-70—2-78.
Телефони: редакција 316 — директор 317.
Штампа »СЛОВО« — Краљево
Омладинско број 2.

СПОРТ

Традиционална шрка
„Ибарских новостии“

ПОБЕДНИК СТЕВЧЕВИЋ

— Ученик Крсмановић освојио пехар у конкуренцији пионира —

Неколико хиљада гледалаца са великим интересовањем је посматрало овогодишњу трку редакције листа „Ибарских новостии“ на којој је учествовало шеснаест сензора из Београда и Краљева. Четврта по реду, трка у част Дана младости,

У борби за друго место, Мартиновић је имао више успеха. Још у средини оставио је своје пратиоце и на циљ стигао други за пола минута пре осталих. Једино је борба за треће место била нешто занимљивија, Каранфиловић је у спринту успео да побегне свом пратиоцу Скумовцу и за читаве две секунде пре прође кроз циљ.

је да се задовољи другим местом. Редослед учесника: С. Крсмановић основна школа „Св. Марковић“, М. Вукомановић, основна школа „IV Краљевачки батаљон“, В. Вукадиновић основна школа „Јова Курсула“, Д. Вељковић основна школа „IV Краљевачки батаљон итд. На завршетку трке у просторијама Редакције подељене су награде победницима и другој треће пласираним такмичарима.

ПОБЕДНИЦИ ТРКЕ ИБАРСКИХ НОВОСТИ

- 1957 године МУГОША — Ц звезда, Београд;
- 1958 године ШТРИТОФ — Партизан, Београд;
- 1959 године ЈАБЛАНОВИЋ — Металац, Краљево
- 1960 године СТЕВЧЕВИЋ Ц звезда, Београд.

Од шеснаест такмичара колико их је пошло са старта, на циљ је стигло њих једанаест. Остали су у току трке одустали јер нису могли да издрже оштар темпо који је диктирала водећа група.

Резултати: Стевчевић (Црвена звезда) 12:27,0, Мартиновић (ЈНА) 12:50,0 и Каранфиловић (Металац) 14:20,0. Скумовец (ЈНА) 14:22,0 Шотра (ЈНА) 14:25,0

Непосредно пре почетка главне трке на стази Југопетрол — Редакција такмичили су се и пионири за пехар Редакције. Са знатном предношћу победио је Крсмановић, ученик основне школе „Светозар Марковић“. Пршлогодишњи победник, Вукомановић, морао

је да се задовољи другим местом. Редослед учесника: С. Крсмановић основна школа „Св. Марковић“, М. Вукомановић, основна школа „IV Краљевачки батаљон“, В. Вукадиновић основна школа „Јова Курсула“, Д. Вељковић основна школа „IV Краљевачки батаљон итд. На завршетку трке у просторијама Редакције подељене су награде победницима и другој треће пласираним такмичарима.

ОПЕТ ГОСТИ СТЕВЧЕВИЋ

донела је потпуни тријумф Ж. Стевчевићу, члану Београдске Црвене звезде, који је на циљ стигао скоро пола минута испред другопласираног Мартиновића.

После старта који је био испред управне зграде Магнохрома, трку је повео Београђанин Стевчевић и све до циља није дозволио никоме да га угрози. Тиме је већ унапред био познат победник.

БИЦИКЛИЗАМ

ПРВА БИЦИКЛИСТИЧКА ТРКА ЗА ПРВЕНСТВО ДРЖАВЕ

Чубрић осми

На првој овогодишњој трци за првенство државе која је прошле недеље одржана на асвалтној стази Карловац—Плитвичка Језера—Карловац дугој 174 километра, Радош Чубрић, члан Б. К. „Металац“ из Краљева постигао је још један успех. У конкуренцији најбољих југословенских бициклиста он је освојио осмо место са истим временом као и другопласирани Левачић и цела једна група.

У првој трећини трке Жировник, Шебник и Чубрић су појачали темпо и издвојили се од осталих. Не где иза Слуња и на Плитвицама група је имала предност од читавих пет минута. Међутим, само је упорни Жировник успео да сачува то преимућство, док су остали морали да воде велику борбу са упорним Левачићем и Бајцом који су у финишу трке диктирали оштар темпо. Тек у последњем спринту Жировник је стигао пре групе у којој се налазио и Чубрић.

Пласман возача: Жировник (Рог, Љубљана) 4:29,5. У истом времену стигли су Левачић (Карло-

вац), Вајић (Одред, Љубљана). Зати Миленковић, Величковић, Правен, Новак, Чубрић, у времену 4:39,0.

У НЕДЕЉУ ПРВЕНСТВО ГРАДА

Краљевачки Металац у заједници са Бициклистичким савезом Србије, организује у недељу улицама Краљева, критериј који ће имати карактер отвореног првенства града. На првенству ће поред многих возача учествовати и репрезентативци. Пријављени су бициклисти из Партизана, Београда, Авале, Радничког (Крагујевац), „Вид Рочић“ (Аранђеловац), „14 октобар“ (Крушевац) и Металца из Краљева.

Организатор ове велике бициклистичке трке штампаће за ову прилику посебне улазнице.

Мале спортске вести

Никола Савић, познати играч краљевачког Јединства, дуже време није наступио за своју екипу. Савић је био спречен полагањем испита на факултету. Ових дана овај познати фудбалер је дипломирао на Правном факултету.

Бранко Селеш, члан југословенске репрезентације глумонемих и Јединства из Краљева напушта свој клуб. Сви су изгледи да ће Селеш приступити краљевачкој Слози.

Слога је постигла споразум са сомборским Радничким око одигравања једне пријатељске утакмице. Друголигаши из Сомбора гостоваће први пут у Краљеву у понедељак 30 маја.

Према још непотврђеним вестима почетак квалификација за улазак у Другу савезну лигу предвиђен је 19 јуни.

БОКС

Синђелић-Младост 12:8

Младост најавила жалбу на одлуку борбе Сретовић Трипковић

— Краљевачки боксери настављају са поразима. У недељу су у Нишу изгубили меч који је могао да се добије. У велтер категорији у мечу Сретовић — Трипковић догодио се један необичан прекршај који судије нису хтеле да казне, а чиме је Младост оштрењена. Наиме, у једном тоевнтку оксер Синђелића је демонстративно напустио ринг, што за собом повлачи аутоматско проглашавање противника победником. Међутим, Трипковић се после неколико секунди предомислио и вратио у ринг и на крају победио. Младост је тиме оштећена и жалиће се на једну овакву одлуку судије Драштина.

Иначе, приказани бокс је био далеко испод нивоа који се очекује од екипа чланова квалитетне лиге. Од Краљевчана једино је задовољно Јовановић који је свога противника још у првој рунди бацао на под.

РЕЗУЛТАТИ: мува: Асић — Киковић 2:0, бентам: Катић — Живковић 1:1, перо: Асановић — добио без борбе, лака: Крстић — Јовановић 0:2 (токо у 1 р.), п. велтер: Ристивојевић—Обрадовић 2:0 (предао у 1 р.), велтер: Трипковић — Сретовић 2:0, полусредња: Петковић — Симиновић 1:1, средња: Илић — Дедовић 0:2 (без борбе), полутешка: Сјековић — Дробњаковић 2:0, тешка: Пејчић — Лакић 0:2 (без борбе).

За тимове Краљевачког среза такмичење у Зони је завршено неславно. Првак је у Параћину дожи

КОНАЧНА ТАБЕЛА

Слога	22	15	3	4	72:39	33
Јединство (П)	22	13	2	7	47:30	28
Јавор	22	12	3	7	36:30	27
Морава	22	8	9	5	42:34	25
Слобода	22	8	8	6	46:39	24
Борац (Ч)	22	9	5	8	52:35	23
Ђуприја	22	10	2	10	35:47	22
Таково	22	8	4	10	34:47	20
Дежева	22	8	4	10	22:32	20
Шумадија	22	8	1	13	35:45	17
Јединство (К)	22	4	6	12	26:49	14
Борац (К)	22	3	5	14	22:59	11

вео своју највећу катастрофу у првенственим сусретима. Мада Краљевчани нису имали неког нарочитог разлога да се боре за победу, ипак је нескватљиво и за сваку о-

КРАЉЕВАЧКИ ПОТСАВЕЗ

БАНЕ (и званично) ПРВАК

Изрека „конац дело краси“ може потпуно да се примени на амбициозне и борбене Радчане. Иако је недељна утакмица давала Расу теоретске шансе да угрози водећу екипу из Рашке, Бане је желео да се својим верним навијачима одужи на најлепши начин. Сигурном игром он је просто прегази свог неугодног пратиоца. Одшевлeње је било велико. Бане је постао нови првак Потсавеца и стекао право да игра квалификације за улазак у Крагујевачку зону. Тиме је завршена једна напорна такмичарска година у којој је титула првака припала заиста најбољој екипи. Са наше стране; Радчанима много успеха у квалификацијама.

Како се у недељу одржавао Феријални сабор и краљевачки тимови давали играче за градску репрезентацију, то су остале утакмице биле отказане. Одиграна је још само утакмица Младост — Радник која је Ушћанима донела још један тежак пораз.

Недељни резултати: Бане — Раса 6:0 и Младост — Радник 4:0.

Идуће недеље се састају: Гоч — Младост, Рудар — Црвена звезда, Трговачки — Занатлија и Будућност — Бане. Слободан Магнохром.

СРЕСКА ЛИГА ПРВА ГРУПА

СИРЧАНИ НАЈБОЉИ

Иако има да се одигра још једно коло, питање првог места је већ дефинитивно решено. Сирчани су завршили првенство победом у Грачацу где равно две године ни једна екипа није успела да забележи неки већи успех. Тиме су младина из Сирче доказали да њихов напор није био узалудан. Из кола у коло Морава је постојала све јачи и компактнији ко

лектив и скоро без тешкоћа савлађивала своје противнике.

Наредно првенство биће ново искушење али и нова прилика да фудбалери из Сирче још једанпут покажу своју праву вредност.

Остале екипе су играле са променљивом срећом, а највише је изненадио Полет из Ратине. Ова је екипа у почетку много обећавала, да би на крају завршила далеко испод првог места.

Недељни резултати: Шумадија — Јединство 3:3, Напредак — Морава 2:3, Гружа — Полет 2:1 и Ластва — Пролетер.

У задњем колу се састају: Пролетер — Полет, Морава — Гружа, Напредак — Шумадија и Јединство — Омладинац. Слободна је Ластва.

СРЕСКА ЛИГА ДРУГА ГРУПА

Највећи успех Мораве из Мрсаћа

Љубитељи фудбала у Мрсаћу су сасвим задовољни оним што су њихови фудбалери постигли. Са освојеним првим местом, Морава је на путу да и у Потсавезној лиги одржи пристојно место. Истина, тим није имао неких посебно великих потешкоћа у првенству, јер је по квалитету са којим располаже видно отскакао од осталих.

Све у свему првенство је омогућило добром броју клубова да стекну већа искуства, која ће им већ следеће године корисно послужити.

Недељни резултати: Рајовац — Борац 1:1, Партизан — Омладинац 4:4, Рудар — Морава 2:2.

У последњем колу се састају: Омладинац — Рајовац, Борац — Партизан и Млади радник — Рудар. Слободна Морава.

У ПАРАЋИНУ НЕДОСТОЈНО ПРВАКА ДЕЖЕВА БЕЗ АМБИЦИЈЕ У КРАЉЕВУ РАСТАНАК СА ЗОНОМ

суду како су Слогини играчи бранили углед најбоље екипе Зоне. Уз то, љубитељи фудбала су са огорчењем реаговали на поступке појединих чланова екипе, који су ноћ пре утакмице добар број сати провели у кафани. Зар се тако брани углед града у спорту и зар са таквим поступцима појединаца треба очекивати успех у квалификацијама?

Дежева је у Крагујевцу играла као да се не ради о борби за опстанак. Њени играчи као да су заборавили да им још увек гори под ногама.

Јединство се пред својом публиком опрестило од Зоне и игри која је била лишена сваке жеље да се часно заврши једно такмичење.

Недељни резултати: Шумадија — Дежева 5:0, Јединство (П) — Слога 9:1, Јединство (К) — Морава 3:5,

Ђуприја — Јавор 4:0, Борац (К) — Борац (Ч) 0:2, Таково — Слобода 4:1.

Краљево — Крушевац (омладинске репрезентације) 1:1

У оквиру Феријалног савеза одиграна је у недељу фудбалска утакмица између изабраних омладинских екипа из Краљева и Крушевца. Утакмица је протекла у пријатељском тону и пружио је прилику љубитељима фудбала да посматрају неколико збиља добрих појединаца. Резултат 1:1 потпуно је реалан и одговара стварном односу снага и знања ових екипа.

ПОСЛЕДЊИ РЕЗУЛТАТ

ОФК БЕОГРАД-СЛОГА 4:2

ПАРАДА МЛАДОСТИ У Краљеви

Чланови Аеро клуба «Фрањо Клуз» продефиловали су у стилоу времена. Крај велике лепо уређене ракете стајали су селенити обучени у летачку опрему и «спремни» за лет.

Дефиле пионира изазвао је одушевљења. Обучени у разнобојне костиме оставили су заиста пријатан утисак. Њима су грађани поклонили највише аплауза.

Традиционална парада младости, одржана је прошлог уторка у Краљеви величанственије него икада до сада.

Већ у првим поподневним часовима грађани су почели да излазе на улице и траже места одакле ће најбоље моћи да виде дефиле неколико стотина пионира, младина и девојака.

Око 16 часова на улицама града

За овог малишана све је било необично и ново. Са очевих леђа зачуђено је посматрао шта се све то догађа.

налазило се неколико хиљада људи. Добијао се утисак да је све живо било тога поподнева на тротоарима града.

Испред свечане трибине на којој су се налазили руководиоци друштвено политичких организација и Југословенске народне армије, први су прошли чланови друштва за телесно васпитање «Партизан». Два препланула младина носили су огромну слику друга Тита. За њима у разнобојним костимима ко рачали су чланови ове наше најмасовније спортске организације. Кад су се појавили најмлађи чланови «Партизана», пространи трг Маршала Тита проломио се од плеска. Хиљаде руку од срца је аплаудирало.

Наилазак основних школа из града отео је несакривено дивљење. Неколико стотина дечака и девојчица обучени у најразнобојније хаљинице од хартије оставило је најпријатнији утисак. Испред сваке школске групе марширали су пионери носећи своју пионирску заставу, на којој је било исписано

име школе и «За домовину с Титом».

Свака школа је изненадила нечим новим, оригиналним и лепим.

Од камиона на којим је била смештена читава школска радионица за техничку наставу па до групе малишана и девојчица обучених у народне ношње свих наших нација, све је било лепо и са много укуса.

Труд наставника и деце није био узалудан. Они су својим суграђанима приредили једно заиста пријатно поподне.

Наилазак припадника Армије био је искрено и топло поздрављен. Чврст уједначен корак стојио се једног тренутка с плескањем хиљада руку одушевљених људи. Тридесетак разнобојних застava лепршало се на ветру ношено у снажним рукама.

За армијом наилазе разне спортске организације и друштва из града.

Трг Маршала Тита потпуно је испуњен светом. На све стране гужва. Свако би хтео да што боље и што више види.

Најтеже је било за малишане који још нису дорасли за параду. Њих су очеви и мајке морали на смену да подижу, објашњавају и одговарају на безброј компликованих питања.

Један малишан је почео да плаче када му је маса затворила видик, а он је баш тада у парадни пре познао свога друга. После неколико тренутака, још готово уплакан, аплаудирао је са очевих леђа. По-

Никада парада у Новом Пазару није била тако величанствена. Дефиле неколико стотина младина, девојака, пионира и деце било је поздрављено неколико хиљада окупљених грађана.

ЈОШ ЈЕДНА МАЈСКА РАДОСТ ИСПУНИЛА ЈЕ СРЦА РУДАРА ИЗ ТАМНИХ ДУВИНА. РАТАРА ШТО НА СУНЦУ РЕЖУ КРИШКЕ ПЛОДНЕ ЦРНИЦЕ, МЕТАЛАЦА ШТО КРАЈ УЖАРЕНИХ ПЕЊИ ПРАВЕ ЖЕЉЕНЕ ОБЛИКЕ ТЕЧНОГ ГВОЖЂА, СТУДЕНАТА И БАКА ШТО ПО УЧИОНИЦАМА И КАВИНЕТИМА ВЕРУ ПЛОДОВЕ НАУКЕ ЗА ЧОВЕКА, ПИОНИРА КОЈИ У ШАРЕНИМ ЦВЕТНИМ ЛИВАДАМА И ПО ПЛОЧНИЦИМА СЕЈУ РАДОСТ И СРЕЋУ...

СТИГАО ЈЕ ВЕЛИКИ ПОЗДРАВ ТИТУ.

НАШИМ УЛИЦАМА МЛАДОСТ ЈЕ СЛАВИЛА СВОЈ ДАН. ЗАСТАВЕ, МАРАМЕ И ЦВЕЋЕ И ХИЉАДЕ ВИСТРИХ И РАДОСНИХ ПОГЛЕДА У ЈЕДНО НАШЕ ПРОЛЕЋЕ КАДА СМО ВЕЛИКОМ ТИТУ ПОКЛОНИЛИ ПАЛИЦУ.

У ЈАСЕНИЦАМА И ЂЕВЉЕЛИЈИ И КОД НАС, У НАШЕМ КРАЈУ, ТЕКЛА ЈЕ РЕКА РАЗДРАГАНИХ МЛАДИЊА И ДЕВОЈАКА И ДЕЦЕ...

СЛАВИЛИ СМО ТИТОВ РОЂЕНДАН.

Ученици пољопривредне школе оставили су напредан утисак. Продефиловали су носећи своје производе и возећи тракторе и разне пољопривредне машине. То је стварно вредело видети.

ново је спазио друга и почео наглас да га дозива и да му маше. Испред трибине пролазе планинари, извидници, кајакашаи.

Обучени у морнарске мајице и беле панталоне кајакашаи су пронели на раменима два чамца у којима су, борећи се да одрже равнотежу, стајали дечак и девојчица обучени у исте униформе као и њихови старији другови. Изгледали су помало збуњени и уплашени од силног аплауза који им је тако изненада и тако снажно био упућен.

Чланови Аеро клуба «Фрањо Клуз» оставили су веома пријатан утисак. Обучени у плаве ваздухопловне униформе пролазили су селенити, моделари, једриличари, па добранци и тако даље редом.

Када се иза угла појавила огромна дрвена ракета, одушевљењу малишана није било краја. Поред ракете обучени у летачку опрему стајали су најмлађи ваздухопловци-селенити и радосно отпоздравили масу.

Можда ће неко од њих једнога дана на правој ракети полетети у космос. У то чак не треба ни сумњати, јер — брже, брже — је њихов селенитски поздрав.

После дефилеа чланова Ауто-мото друштва појавило се стотину малишана на тротинетима. Иза њих су ишли други на малим бициклима, па онда нешто већим и тако редом.

На крају парадне поворке наступили су ученици Пољопривредне школе. То је заиста вредело видети.

За свега један тренутак они су успели да побегну једнодушне симпатије грађана.

Приказали су нам своју школу и све своје знање и уметност.

После неколико група које су носиле разне производе на школској економији у својој ђачкој задрузи, наишле су две девојке возећи тракторима неке прикључне машине. За њима други, трећи, четврти.

На крају велики комбајн протурњао је тргом широко размахујући својим витлом.

Људи су се разишли весели, а руке су бридиле од плескања.

Како и не би.

Испред нас је прошла једна разdragана и срећна младост.

Када је младост срећна, онда су сви срећни.

...И НОВОМ ПАЗАРУ

Величанственим дефилеом неколико хиљада пионира и омладинаца улицама града, почела је завршна свечаност посвећена Дану младости. Истога дана на Градском стадиону приређен је велики општински слет на коме су учествовали ђаци свих школа Новог Пазара. Најпре су успешно изведене слетске вежбе а после тога су организована атлетска такмичења у разним дисциплинама и у свим категоријама. Осим тога, Гимнастичари су приредили успешно гимнастичко поподне на справама.

Најзанимљивија су била такмичења деце у ношењу кутија трчању у цаковима и испод цираде која су приредили ученици основне школе «Рифат Бурџевић — Трша» и пионери из села Дежеве. Чланови извиђачког одреда «Дедо Шеховић» претставили су веома живо публици живот извиђача у логору.

На крају ове велике спортске манифестације која је наишла на срдчан пријем код публике одиграна је рукометна утакмица између женских екипа Средње економске и Учитељске школе.

У оквиру прославе Дана младости завршиће се пролећни део пр

Безброј разнобојних застava лепршало се на ветру ношено у младим рукама. Дефиловала је срећна младост.

венства града у одбојци, кошарци, рукомету, стоном тенису и малом фудбалу.

ТЕКСТ И СНИМЦИ:

М. МАРИЋ И С. ЖИВАНИЋ